

TAKT, številka 0, april 1991

ALBUM

Goran Bertok, fotograf

Pred dnevi sem na mestnem avtobusu številka 7 poslušal pogovor treh mladcev, ki so ravnokar prišli s hokejske tekme v Tivoliju. Bolj kot sam pogovor o petardah, puckih in porazu Olimpije me je zanimala ena sama, bežna, a zabavna opazka: »Kva bojo jutri sigurno ful dobre slike u cajtngu pa na televiziji!«, je pokomentiral dogajanje eden od njih. Pri tem je seveda dovolj zabavno, da so prav taisti fantje bili med neposrednimi akterji tega dogajanja »v živo« - in to zagotovo med najbolj zagretimi, če gre soditi po še vročih ogromnih bobnih v njihovih rokah.

Gotovo se že sprašujete, kakšno zvezo imajo hokejski fantje na sedmici s fotografijami Gorana Bertoka, ki so objavljene na naslednjih dveh straneh.

Upal bi si trditi, da tako ene kot druge družijo prav neko vnaprejšnje *prvenstvo prihodnjega efekta pred sedanjim efektom*. Z drugimi besedami: tisto, kar zagotavlja užitek, ni več dejanje samo, temveč prav njegova poznejša podoba! Na prvi pogled se seveda zdi, da je sleherni fotografski akt že po definiciji zavezan tovrstni časovni dialektiki – mar navsezadnje ne fotografiramo prav zato, da bi lahko kasneje uživali ob fotografiji? Če pa pogledamo nekoliko od bliže, kaj hitro opazimo, da je večina fotografske mitologije zgrajena prav na nekem »neujemljivem trenutku« pritiska na sprožilec – na nekem aktu torej, ki se vztrajno izmika racionalizaciji, kot bi bil storjen v afektu. Večina kreativnih poskusov znotraj fotografije je praviloma usmerjena prav na zaris sledi tega akta v samo podobo, na *upodobitev afekta*. Bertoka pa nasprotno zanima učinek samega produkta, zanima ga *efekt podobe*. En sam, privilegirani pogled avtorja se umakne mnogim, celo brezštevilnim pogledom gledalcev, tisti neujemljivi trenutek pa se pomnoži v vztrajno pulziranje. Če bi bilo torej treba poiskati idealen medij za njegove podobe, tedaj bi se sam odločil za tisto pulziranje, ki karakterizira video - podobe Jean-Baptiste Mondina v spotu Neneh Cherry **I've got you under my skin!** Slej ko prej bodo tudi Bertokove fotografije morale oživet: ne v afektu, temveč zaradi efekta!

Stojan Pelko